

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р. Владко Мичов Иванов, професор в катедра „Национална сигурност и публична администрация в ЮЗУ „Неофит Рилски“, член на научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР” в професионално направление 9.1. „Национална сигурност (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност). ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград, публикуван в Държавен вестник бр. 36/17.04.2026 г.

КАНДИДАТ: Доцент д. н. Владислав Александров Лазаров

Основание за изготвяне на рецензията - Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 1361 от 16.06.2026 г.

I. Кратки биографични данни за кандидата

По горепосочения конкурс е подал изискващите се документи един кандидат - доцент д. н. Владислав Лазаров, доцент в катедра „Национална сигурност“, факултет „Информационни технологии“ на УниБИТ и хоноруван преподавател в катедра „Национална сигурност и публична администрация“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“. От представените документи е видно, че кандидатът е завършил образованието си в престижни учебни заведения. През 2009 г. защитава докторска дисертация на тема „Стратегически ресурси за поддържане на националната сигурност“ в Академията на МВР. Придобива научната степен „Доктор на науките“ в УниБИТ през 2016 г., където започва преподавателска кариера.

Успоредно с образователното израстване, кандидатът натрупва голям управленски опит и експертиза в национални и международни институции. Членува в престижни международни организации свързани със сигурността и обществения ред, стопанската дейност. Член е на редакционни колегии. Има солидна езикова подготовка.

Процедурата по конкурса е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на изискванията на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ за заемане на академичната длъжност „Професор“.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция

Доцент д. н. Владислав Лазаров е представил списък с 31 публикации (1 монография, 1 студия, 1 учебник и 28 статии и доклади, от които пет в съавторство). Изпълнява минималните национални изисквания по чл. 2б, ал 2 и 3 от ЗРАСРБ с общ сбор от 1398,3 точки, което далеч надхвърля изискащите се за заемане на академичната длъжност „Професор“.

Съдържанието на представените трудове определено е в лоното на професионално направление 9.1. „Национална сигурност“. Приоритетни са проблемите на геополитиката, съревнованието за стратегически ресурси, борбата за световно лидерство, ролята на малките държави в световния ред и др. За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор“, авторът се фокусира върху потенциала на ЕС и съревнованието за световно лидерство в епоха на сложни хибридни конфигурации и безпощадна борба за оцеляване.

Кандидатът е познат и уважаван в академичните среди, откриват се многобройни цитирания на негови трудове.

III. Основни приноси в научната, научно-приложната и преподавателска дейност на кандидата

Доцент д. н. Владислав Лазаров е представил Справка за оригинални научни приноси и подробни Резюмета на научните публикации, с които участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор“. Същите коректно отразяват изследванията му в периода 2020 - 2026 г., показват експертните му възможности, богатия управленски опит и умения за комбиниране на съвременни научни инструменти, които водят до създаване на значими теоретични и

приложни продукти. В Рецензията представям основните постижения на автора според личните си наблюдения и компетенции.

На първо място в приносите поставям иновативната визия за Европейския съюз като самостоятелен субект в световния ред и неговия потенциал за лидерство в геополитическото съревнование. В повечето депозирани трудове тази тема присъства, като поставя повече въпроси, отколкото отговори. Авторът се стреми да поддържа обективна (но проевропейска) линия, подчертава значението на петвековното лидерство на европейските империи след Великите географски открития и навлиза в глобалните водовъртежи на 21 век с няколко варианта за изход. Позитивно оценявам насоките за създаване на европейска геостратегия за превръщането на ЕС в основен геополитически играч. На високо ниво са интерпретирани взаимоотношенията с НАТО, изтеглянето на САЩ от континента, борбата за световните ресурси и пр. Подчертавам, че тази проблематика дълго се експлоатираше повсеместно в оптимистичен пропаганден тон. Монографичният труд на доц. д. н. Лазаров връща темата за бъдещето на Европа в реализма чрез дипломатичен тон, с богатство от теоретични и приложни визии. Научното съчинение е пример за интерпретация на обективните, а не на желаните характеристики на ЕС, който за сега няма ясно изразен геополитически статус и консенсусно приета европейска стратегия, която защитава колективните и националните интереси на държавите-членки.

Втората група приноси очертава модерното познавателно поле на глобалния геополитически преход. Трудовете на кандидата са сред първите в които се признава бързата трансформация на лидерство и сфери на влияние. Постулира се, „че международните отношения и международният ред винаги са били вторични променливи спрямо геополитическия сблъсък.“. Това води до методологически изводи за миналото, настоящето и бъдещето на ЕС, Балканите и ориентацията на България, поставени на арената сред силови играчи за които международното право съществува само в опцията на техните интереси.

Предложеният интердисциплинарен подход е урок за наивните, които не разбират коварния разлом между силата и теорията на международните отношения. Европа и ЕС разбраха тази истина 30 години след приключването на Студената война, където благоденстваха, използвайки противоречията между два ядрени колоса. На фона на глобалните промени авторът допълва приносите си чрез разкриване на обективните и субективните фактори, форми и методи на глобално съперничество.

Приносите на кандидата постепенно прехождат към разкриване на механизмите на регионалната и националната сигурност. Доц. д. н. Лазаров успешно избягва познатите пропагандни клишета и насочва вниманието към съвременните инструменти за съревнование, прогрес и оцеляване. Представени са хибридните войни, асиметричните конфликти, меката сила, „цветните“ революции, поддържането на „горещи точки“ и „замразени“ конфликти. Според мен, сред големия обем от материя безспорно изкрystalизира изводът, че само силната държава (независимо от формата на управление) може да поддържа устойчив собствен курс и геополитически статус, което я прави желан партньор в множество нововъзникващи системи.

Специално отбелязвам, че упоменатите геополитически инструменти дават повод на автора непрекъснато да развива идеята за приоритетното значение на ресурсите за националната, регионалната и глобалната сигурност. Учебникът, студията и редица статии са посветени на този проблем. Много ясно и директно авторът констатира, че борбата за ресурси ще претърпи големи обрати поради трудно предвидими природоклиматични, техногенни и социални катаклизми. Тук могат да се добавят и нови феномени (пандемии, непредвидимо поведение на новите световни претенденти, развитието на изкуствения интелект и пр.).

Освен очертаните основни научни приноси, авторът демонстрира широка обща култура, разностранни интереси и обогатява постиженията си с множество теми свързани с: развитие на кооперативното движение в България;

кибервойните; пандемииите; терористичната активност; моделите за защита на критичната инфраструктура и др.

Приложните приноси са резултат системния подход на автора. Те вървят успоредно с теоретичните и обогатяват научното познание с експертни компетенции. За пример може да се посочи създаването на контурите за изработването на геостратегия на Европейския съюз. Предложена е таксономия на стратегическите ресурси, които са в основата на съвременния геополитически статус. Систематизирани са мерки за планиране на националните способности и връщането на държавата като неоспорим субект на международното право. Освен наука, това е отстояване на позиции и има пряко значение за бъдещето на България. Напомням, че много от нас защитаваха идеите на теоретици като Фукуяма, които в края на ХХ век побързаха да обявят свобода без граници, края на историята и институциите, което повлия деструктивно и на политиките на ЕС.

Имайки предвид горното считам, че доц. д. н. Лазаров е създал система от знания в сферата на ПН 9.1. НС, които могат да се използват от институциите, учебните заведения и широк кръг от специалисти. От голямо значение са и идеите с дидактическа, логистична, методологическа и организационно-психологическа насоченост (виж IV.1, 2 и 3). Те оптимизират пътя на иновациите в образованието и социалната превенция в културния контекст на българите.

IV. Критични бележки и препоръки.

Доц. д. н. Лазаров предлага иновативна система от анализи, изводи и визии, плод на дългогодишно целенасочено жизнено дело в институциите и академичните общности. Естествено е динамичната материя в обсега на ПН 9.1. НС да търпи развитие, да бъде подлагана на дискусии в институциите, в медиите и сред обществеността. Лично аз му предлагам да завърши темата с кратка статия относно бъдещето на ЕС – федерация, конфедерация, съюз на свободни държави, вариант на Съединени европейски щати? Това има важно значение за поведението на малки периферни държави като България, Гърция, Естония.

Освен това, за да оцелее Европа, нашите учени вероятно по-ясно трябва да изразят позицията си относно наследството на Великия Рим, значението на християнските ценности, да отстояват всемирното значение на Кирило-Методиевото дело и пр. Концепциите на някои учени и лидери, че границите на Европа са до Словакия показват нисък хоризонт. Нашите праотци са удържали фронтове на Урал, Родината е била отвъд Кавказ и Мала Азия е била част от нашия етно-културен (респективно ресурсен) простор. В ЕС няма и ясна представа дали миграционните потоци са ресурс или заплаха. Очевидно проблемът е до модела на управление.

V. Заключение

Няма съмнение, че доцент д. н. Лазаров е изминал забележителен образователен, експертен, управленски и преподавателски път. Представените за рецензиране трудове имат интердисциплинарен размах, теоретична дълбочина, приложна ориентация и дидактическа насоченост. Няма съмнение, че разискваната проблематика ще бъде актуална особено в ЕС, чието бъдеще зависи от стратегическата далновидност и смелост при вземането на решения.

Горното ми дава пълно основание да гласувам положително и да предложа на научното жури да присъди на доцент д. н. Владислав Александров Лазаров академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ в катедра „Национална сигурност и публична администрация“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“, в професионално направление 9.1. „Национална сигурност (Стратегически ресурси за национална, регионална и глобална сигурност), в съответствие с конкурса, обявен в Държавен вестник бр. 36/17.04.2026 г.

Изготвил рецензията:

/Проф. д-р Вл. Иванов/

27. 06. 2026 г.

гр. София

REVIEW

by Prof. Dr. Vladko Michov Ivanov, Professor at the Department of National Security and Public Administration at South-West University “Neofit Rilski”, member of the scientific jury in the competition for occupying the academic position of “**Professor**” in Professional Field 9.1. “**National Security**”, South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad, announced in State Gazette No. 36/17.04.2026.

CANDIDATE: Associate Professor, D.Sc. Vladislav Alexandrov Lazarov

Grounds for preparing the review: Order of the Rector of South-West University “Neofit Rilski” No. 1361 of 16.06.2026.

I. Brief biographical data about the candidate

In the above-mentioned competition, the required documents have been submitted by one candidate – Associate Professor, D.Sc. Vladislav Lazarov, Associate Professor at the Department of National Security, Faculty of Information Technologies at the University of Library Studies and Information Technologies, and part-time lecturer at the Department of National Security and Public Administration at South-West University “Neofit Rilski”.

The submitted documents show that the candidate completed his education at prestigious educational institutions. In 2009, he defended his doctoral dissertation on the topic “**Strategic Resources for Maintaining National Security**” at the Academy of the Ministry of Interior. In 2016, he acquired the scientific degree “**Doctor of Science**” at the University of Library Studies and Information Technologies with a dissertation on the topic “**Control over Strategic Resources and the Security of Small States**”, where he also began his teaching career.

Alongside his academic development, the candidate has acquired substantial managerial experience and expertise in national and international institutions. He is a

member of prestigious international organizations related to security, public order, and economic activity. He is also a member of editorial boards and has solid language preparation.

The competition procedure is in compliance with the requirements of the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act, the Regulations for its implementation, and the requirements of the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at South-West University “Neofit Rilski” for occupying the academic position of “**Professor**”.

II. Characteristics of the scientific and applied scientific output

Associate Professor, D.Sc. Vladislav Lazarov has presented a list of 31 publications: 1 monograph, 1 study, 1 textbook, and 28 articles and papers, five of which are co-authored. He fulfils the minimum national requirements under Article 2b, paragraphs 2 and 3 of the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act, with a total score of 1398.3 points, which far exceeds the requirements for occupying the academic position of “**Professor**”.

The content of the submitted works clearly falls within Professional Field 9.1. “**National Security**”. The priority issues include geopolitics, competition for strategic resources, the struggle for global leadership, the role of small states in the world order, and others.

For participation in the competition for occupying the academic position of “**Professor**”, the author focuses on the potential of the European Union and the competition for global leadership in an era of complex hybrid configurations and a relentless struggle for survival.

The author is well known and respected in academic circles, and numerous citations of his works can be found.

III. Main Contributions to the Candidate's Scientific, Applied Scientific and Teaching Activities

Associate Professor, D.Sc. Vladislav Lazarov has submitted a **Statement of Original Scientific Contributions** together with **Detailed Summaries of the Scientific Publications** included in the competition for the academic position of **Professor**. These documents accurately reflect his research conducted during the period **2020–2026**, demonstrating his professional expertise, extensive managerial experience, and ability to combine contemporary scientific methods, resulting in significant theoretical achievements and practical scientific outcomes. In this review, I present what I consider to be the author's principal achievements, based on my personal observations and professional competence.

First and foremost among the candidate's contributions, I place his innovative vision of the **European Union as an independent actor in the international order and its potential for geopolitical leadership**. This constitutes the central theme throughout all of the submitted works, raising more questions than definitive answers. The author strives to maintain an objective—yet distinctly pro-European—perspective, emphasizing the significance of the five centuries of European imperial leadership following the Age of Great Geographical Discoveries and examining the global dynamics of the twenty-first century through several possible future scenarios.

I highly appreciate the author's proposals for developing a **European geostrategy** aimed at transforming the European Union into a major geopolitical actor. The analysis of the EU's relations with NATO, the gradual withdrawal of the United States from the

European continent, the competition for global strategic resources, and related issues is presented at a remarkably high academic level.

It should be emphasized that these issues have long been approached predominantly through an optimistic and often propagandistic narrative. Associate Professor Lazarov's monograph restores the discussion on the future of Europe to the realm of political realism through a balanced and diplomatic style, supported by a rich combination of theoretical and practical perspectives. His scholarly work represents an excellent example of interpreting the **objective rather than the desired characteristics of the European Union**, which, at present, still lacks a clearly defined geopolitical status and a commonly accepted European strategy capable of protecting both the collective and national interests of its Member States.

The second major group of contributions outlines the modern conceptual framework of the ongoing **global geopolitical transformation**. The candidate's publications are among the first to acknowledge the rapid transformation of global leadership and spheres of influence. He advances the thesis that *"international relations and the international order have always been secondary variables in relation to geopolitical confrontation."* This leads to important methodological conclusions regarding the past, present, and future of the European Union, the Balkans, and Bulgaria's strategic orientation within an international environment dominated by major powers for which international law often functions primarily as an instrument of national interest.

The proposed interdisciplinary approach offers valuable lessons to those who underestimate the profound divide between political power and the theoretical principles of international relations. Europe and the European Union recognized this reality only three decades after the end of the Cold War, during which they enjoyed prosperity by benefiting from the strategic balance between the two nuclear superpowers. Against the backdrop of these global transformations, the author further

enriches his scientific contributions by identifying the objective and subjective factors, forms, and methods of contemporary global competition.

The candidate's contributions gradually expand toward revealing the mechanisms of **regional and national security**. Associate Professor Lazarov successfully avoids well-established propagandistic clichés and instead directs attention toward the contemporary instruments of competition, progress, and survival. His works analyze hybrid warfare, asymmetric conflicts, soft power, "colour revolutions," the maintenance of "hot spots" and "frozen conflicts."

In my opinion, among this extensive body of research, one conclusion clearly stands out: **only a strong state is capable of maintaining an independent strategic course and a stable geopolitical status**, thereby becoming a desirable participant in emerging international systems.

I would particularly emphasize that the geopolitical instruments examined by the author consistently reinforce his long-standing research thesis regarding the **fundamental importance of strategic resources** for national, regional, and global security. His textbook, scholarly study, and numerous articles are devoted to this subject. The author clearly argues that competition for strategic resources will undergo profound changes as a result of increasingly unpredictable climatic, technological, and social crises. To these factors one may also add emerging phenomena such as pandemics, the unpredictable behaviour of new global powers, the rapid development of artificial intelligence, and other transformative processes.

Beyond these principal scientific achievements, the author demonstrates broad intellectual culture and interdisciplinary interests by expanding his research to include topics such as the development of the cooperative movement in Bulgaria, cyber warfare, pandemics, terrorism, and models for the protection of critical infrastructure.

The applied contributions are the natural outcome of the author's systematic scientific approach. They complement the theoretical achievements by enriching scientific knowledge with practical expert solutions. A notable example is the conceptual framework proposed for the development of a **European Union Geostrategy**. The author introduces a taxonomy of strategic resources that constitute the foundation of contemporary geopolitical status. He further systematizes measures for planning national capabilities and advocates the restoration of the state as an undisputed subject of international law.

These achievements extend beyond purely academic value—they represent the defence of strategic positions with direct significance for Bulgaria's future. It is worth recalling that many scholars once supported theories such as those advanced by Francis Fukuyama, who proclaimed the "end of history," borderless freedom, and the declining importance of state institutions at the end of the twentieth century, ideas that subsequently exerted a destructive influence on certain European Union policies.

In light of the above, I am convinced that Associate Professor, D.Sc. Vladislav Lazarov has developed a coherent and comprehensive system of knowledge within **Professional Field 9.1 – National Security**, which can be effectively utilized by state institutions, higher education establishments, and a broad community of experts. Equally valuable are his ideas with didactic, logistical, methodological, and organizational-psychological orientation (see Section IV, items 1–3), which contribute to innovation in education and strengthen social prevention within the cultural context of Bulgarian society.

IV. Critical Remarks and Recommendations

Associate Professor, D.Sc. Vladislav Lazarov presents an innovative system of analyses, conclusions, and strategic visions, representing the result of many years of

dedicated professional work within both public institutions and the academic community. It is only natural that the highly dynamic subject matter encompassed by **Professional Field 9.1 – National Security** continues to evolve and remains the subject of discussion within institutions, the media, and society at large.

My personal recommendation to the candidate is that he conclude this line of research with a concise scholarly article devoted to the future of the **European Union**—whether it will develop as a federation, a confederation, a union of sovereign states, or perhaps a form of the **United States of Europe**. This issue is of considerable importance for the future strategic orientation of small peripheral states such as Bulgaria, Greece, and Estonia.

Furthermore, if Europe is to preserve its long-term viability, I believe that European scholars should express more clearly their position regarding the legacy of the **Roman civilization**, the significance of **Christian values**, and the universal importance of the work of **Saints Cyril and Methodius**. Certain contemporary academic and political concepts suggesting that the cultural and historical boundaries of Europe extend only as far as Slovakia demonstrate a limited historical perspective. Our ancestors defended frontiers reaching the Ural Mountains, our historical homeland extended beyond the Caucasus, and Asia Minor formed part of our ethnocultural—and, respectively, resource—space.

Likewise, the European Union still lacks a coherent understanding of whether migration flows should be regarded primarily as a strategic resource or as a security threat. Evidently, the underlying issue lies in the existing model of governance.

V. Conclusion

In my opinion, Associate Professor, D.Sc. Vladislav Lazarov has completed an outstanding academic, professional, managerial, and teaching career. The scholarly

works submitted for evaluation demonstrate an interdisciplinary scope, substantial theoretical depth, strong practical orientation, and significant didactic value. There is no doubt that these works will remain highly relevant, particularly within the European Union, whose future will largely depend on strategic foresight and the courage to make timely and responsible decisions.

The above considerations provide me with every reason to cast a **positive vote** and to recommend that the Scientific Jury award Associate Professor, D.Sc. **Vladislav Alexandrov Lazarov** the academic position of **Professor** at the **Department of National Security and Public Administration, South-West University "Neofit Rilski"**, in **Professional Field 9.1 – National Security**, in accordance with the competition announced in **State Gazette No. 36 of 17 April 2026**.

Reviewer:

Prof. Dr. Vladko M. Ivanov

27 June 2026

Sofia